

Դափնոյ տերուն. — Դափնին գրեթէ աստուածային բան մ'էր առ հինս:

Երբոր կը պատապարէր հռովմէական տուն մը, չար ոգիներն կը հեռանային անտի. պատերազմաց մէջ իւր սոսկ ներկայութիւնն անգամ հարուածները կը դադրեցնէր. եթէ կախուէր ի խելը նաւուն, մըրկէ կ'ազատէր զայն. եթէ դիկտատորաց և բզեշխից տապարաւոր խրճոյն կապուած ըլլար, անոնց յաղթանակները կը հռչակէր:

Եթէ դափնին անկողնոյն գլխոյն կողմը ծածկէր, կը հեռացնէր չար երազները և կը բերէր խմբովին ուրախայի պատիւներն: Նուիրական պահապան արքայազանց բնակութեան, դափնին պատճառ կ'ըլլար ժողովրդի գեան սէրը իրենց ձգելու: Վերջապէս իւր զալար կանաչութեան ներքև նշտարաց ճաշատ գլուխները կը ծածկէր շքեղօրէն:

Դարձեալ դափնոյ ոստերն իրենց կը ձգեն երիտասարդութեան և նոյն իսկ մանկութեան հայեցումը:

Մօր մը սիրտն որպիսի ուրախութեամբ և անձնասիրութեամբ պիտի բարախէ արգեօք, երբ տեսնէ որ իւր տղան, վարժարանէն ելնելու միջոց, բազկացը մէջ կը դնուտեղէ իւր դափնեայ պսակը:

Կը մտնենք կնիաց ասպարիզին մէջ, ուրոշած ըլլալով դափնիներ քաղելու, այսինքն է՝ յաղթանակներ տանելու: Երանի՜ անոր որ կարող է տերև մի կորզել ծառէն, — տերև մի միայն դափնոյ:

Դուք բանաստեղծք, բարեկամք իմ, ըսէք

ինձ թէ ո՞րքան գիշերներն հսկելով ծանրացուցիք ձեր գլուխը, ո՞րչափ արտասուք թափեցին ձեր աչերն, և այդ տերևն չբաժնուեցաւ իւր ճիւղէն. և դուք, գինուորք, նոյնպէս բարեկամք իմ, ըսէք թէ ո՞րքան կոխներու մէջ անցուցիք ձեր օրերը, ո՞րչափ արեամբ ողորկեցիք ձեր կուրծքը, և սակայն այդ անցաւոր տերևն չի՞նկաւ ձեր ոտից առջև:

Մեր մատենագիրքս, արուեստաւորք և հետազօտողք հին յիշատակաց կամ նորանոր գաղափարաց, ճարտարութեան և անոր սքանչելեաց ասլէ, իբրև մտածող եմք՝ միշտ ըսելու ի դաշտի, որ կը տեսնէ յանկարծ հրոյ մեքենային առ ինքն հասնիլը և անցնիլը, արագ և բազմաշառաչ, բազմութեամբ մարդկան և հարստութեանց, զորս կը ձգէ իւր ետէն: Երբ ճանչնայ իւր տկարութիւնը այնքան զօրութեան առջև, կը խոնարհի նիւթոյն այս յաղթանակին դիմաց. բայց երբ ահաւոր և սքանչելի երևոյթն կ'անհետանայ, կը կրկնէ մեղմիկ Պասկալի խօսքը այս խորհող եղեգին վրայ, զոր ի զուր պիտի խորտակէր աշխարհ. և կ'ըսէ ինքն իրեն, թէ այս ամենայն կարողութիւն յառաջ կու գայ ի մտաց, միտքն է որ կ'արտադրէ այս հրաշալիքը գիտութեան ձեռքով, և գիտութիւնն իսկ այն ժամանակ միայն բեզմնաւոր կ'ըլլայ, երբ՝ զբազմութիւնն իրեն օգնական ունենայ:

ՅԷԼԵՐ